

לא להכניע ולא להיכנע

אריה ארנון

שנתיים מלאו למפולת של קמפ דייויד ושנתיים חסר חודשיים לתחילת עימות הדמים הנוכחי. סבלנות, אומרים לנו רבים. עוד מעט קט, עוד קצת לחץ ונחישות והנה מגיע הניצחון. בין המטיפים ל"סבלנות" תמצאו, כמובן, את אילו שקראו לתת לצהל לנצח (זוכרים?) ולצידם אנשי צבא רבים; את ממסד המתנחלים בעזה ובגדה המערבית, זה שקרא לפירוק הרשות וכיבוש השטחים מחדש והסביר כי החאמס עדיף על הרשות הפלסטינית; וגם את.... ממשלת ישראל על כל גווניה. למה הם מצפים?

התרחיש היחיד שמתאים לציפיותיה של ממשלת ישראל הוא תרחיש הניצחון של שרון: לא נישא וניתן מחדש עם העם הפלסטיני לפני שישתרר שקט, אומר שרון. הגיוני. ואז נציע לפלסטינים ממשל עצמי על כ-50% מהשטחים שנכבשו ב-1967 לזמן בלתי ידוע. ואז? נראה.... כלומר, תרחיש הניצחון של שרון כולל "הסכמה" פלסטינית לאי חידוש המשא ומתן על הקמת מדינה עצמאית בשטחים הכבושים ולהמשך השלטון הישראלי. משמעות התרחיש היא כי הצד הפלסטיני יוכנע על ידי הכוח הישראלי. כמה ישראלים מאמינים בהתממשות תרחיש זה? מי חושב כי בתנאים אילו ישורר כאן שקט? וכמה מעטים מעזים לומר כי המלך עירום??

אני מסתכן בהערכה הנוגעת לעתיד וטוען כי הכנעת הפלסטינים שתוארה כאן, זו המובטחת לציבור עייף ונואש על ידי ממשלת שרון-פואד, אינה אפשרית. יותר מכך, אף לו היתה ההכנעה אפשרית, היא אינה רצויה. במלים אחרות, אין לישראל יכולת להכניע כך את שכנינו ולהשיג את השקט המיוחל, אך למזלנו הרב אין לישראל אינטרס להכניע את העם הפלסטיני. לישראל יש אינטרס להחזיר את היחסים בין שני העמים מתחום העימות האלים הבלבדי אל תחום בו יתקיים משא ומתן פוליטי. אך לשם כך ישראל חייבת לוותר על הכנעת הצד השני.

הרצון לסיים את העימות, בו "הם התחילו", בניצחון חד משמעי שיוציא להם את החשק להתחיל שוב, הוא רצון ילדוטי שממנו עשויים מצעדי איוולת רבים. התביעה ל"שבעה ימי שקט" התחלפה בתוכנית "רפורמות". שתיהן, מניחה ממשלת שרון, לא יתרחשו ולכן משא ומתן משמעותי לא יפתח. בין הפלסטינים יש כוחות שלא ירפו מהמאבק בישראל אך בצידם תנועה לאומית פלסטינית המוכנה לפשרה. אך זו תוכל לחזור ולהשתלט רק אם יפתח משא ומתן תוך זמן נקוב, אשר יביא לכינונה של מדינה פלסטינית מעבר לקו הירוק. הסכמה למתווה כזה אינה כניעה, גם אם מר שרון חושב כך. ישראל אינה צריכה להכניע וגם לא להיכנע, אלא לחפש הכרעה פוליטית ולא צבאית.